

Hendrik Sandén
Jenny Blomberg
Transportstyrelsen

Stockholm 2024-01-31

Ref Uppdrag att analysera hur användandet av drönare i Sverige kan vidareutvecklas

Synpunkter på hur användandet av drönare i Sverige kan vidareutvecklas

Transportföretagen är en bransch- och arbetsgivarorganisation med sju förbund inom transportbranschen. Flygbranschen organiseras i Transportföretagen Flyg och består av 85 företag med 65 73 anställda. Medlemsföretagen består av flygbolag, helikopterföretag, flygtrafikledning, flygplatser, flygskolor, service och underhåll samt marktjänster. Utöver detta samlar Transportföretagen intressenter i ett drönarnätverk med syfte att nätverka, samla och dela kunskap samt påverka regelutvecklingen. Nätverket har idag 170 medlemmar med anknytning till drönare. Vi tackar därför för möjligheten att inkomma med synpunkter till Transportstyrelsens regeringsuppdrag att analysera hur användningen av drönare i Sverige kan vidareutvecklas och lämnar följande underlag.

Regelverk och tillämpning

Kravet på spridningstillstånd är ett exempel på hämmande lagstiftning som behöver upphävas. Lagen innebär att film och foto taget från en luftfarkost och visar geografisk information inte får spridas om de inte först granskats och beviljats tillstånd av Lantmäteriet. En process som tar veckor upp till fem månader och är ett orimligt hinder för svensk drönaranvändning.

Tull mellan Sverige och Norge är ett hinder för verksamhet över gränsen.

Tillståndsmyndigheternas tillämpning av regelverken från EASA är olika inom Norden. Det innebär onödigt krångel för nordiska aktörer och olika konkurrensförutsättningar inom respektive land. Branschen önskar ett initiativ för en enad nordisk drönarmarknad.

Ett arbete att standardisera tillstånden behöver påbörjas. Just nu läggs mycket resurser på att göra omfattande riskbedömningar för liknande flygningar.

Lättare att göra rätt

Regelverken är komplicerade men det måste inte kommunikationen om dem vara. Se över hemsidor och gör riktade informationskampanjer för att underlätta, inte minst för den öppna kategorin, att göra rätt. Går det att införa en informationsplikt för återförsäljare av drönare?

Användare hänvisas till drönarkartan men där finns inte all aktuell information som är nödvändig att känna till. Publicera Notam och AIP SUP i drönarkartan som ombildas till

undre luftrumskarta och riktas till alla användare av det nedre luftrummet. Öppna upp för möjligheten från bemannad luftfart att anmäla verksamhet.

Regelefterlevnad

En förstärkning av förmågan att kontrollera regelefterlevnad är nödvändigt. En farhåga hos drönanoperatörer är att personer som inte följer regelverk orsakar en olycka som kommer påverka hela branschen negativt.

Påverka europeisk lagstiftning

Sveriges, Norges och Finlands intressen måste bevakas när regelverken utformas inom EU. Vi har unika förutsättningar med mycket gles- och landsbygd, väl utvecklad digital infrastruktur samt långa avstånd. Vi ser en risk att kraven utformas efter andra geopolitiska förutsättningar än våra och kommer att kunna innebära onödigt stora och kostsamma krav i relation till risk.

Digital synlighet och informationsutbyte

U-space är ett komplicerat koncept som för stora delar av landet är för avancerat. Fram tills dess U-space och eventuellt annat regelverk finns på plats ser vi behov av interimslösningar som kan integrera bemannat och obemannat flyg i luftrummet. Digital synlighet av obemannade och bemannade luftfarkoster, digitalt informationsutbyte samt ett automatiskt trafikledningssystem är nödvändiga delar som behöver prövas och införas snarast.

Nödvändig infrastruktur och finansiering

Finansiering av initiala investeringar i nödvändig infrastruktur i luft och på mark bör inte följa modellen för luftfart och läggas på brukare. Höga kostnader fördelat på få brukare innebär konkurrensnackdel för Sverige och skulle hämma svensk drönanvändningen. En analys av finansieringsmodell behöver göras.

Höj ambitionerna genom ökad finansiering via Vinnova och Tillväxtverket.

Branschutveckling och kunskapsdelning

Drönare är ett verktyg som används inom många olika branscher. En mycket liten andel har bakgrund inom flyg eller transport. Samtidigt utgör användningen av drönare en stor potential för effektivisering, minskad klimatpåverkan och ökad levnadsstandard i hela landet. Det är därför av yttersta vikt att branschen formeras och fortsätter utvecklas.

Kunskapsbehovet är stort inom och mellan myndigheter, kommuner, regioner, akademi och näringsliv. Samtidigt pågår många liknande projekt. Det finns behov av ett samlat kunskapscentrum och samordning.

En svensk och nordisk målsättning

Ett framåtutlat nationellt mål för drönanvändningen i Sverige ger möjlighet att locka kompetens till Sverige och ena ambitionsnivån mellan myndigheter, det offentliga och näringslivet. Här ser vi också fördelar med att tillsammans med våra grannländer ta fram en gemensam nordisk målsättning.

Ny luftfart och befintlig

Avslutningsvis vill vi påtala att vi ser det som helt avgörande för luftfartens utveckling med nya aktiviteter/operatörer/farkoster inte sker på bekostnad av befintliga näringsverksamheter. En ömsesidig respekt är nödvändigt och något som myndigheterna behöver skapa förutsättningar för, ha under konstant bevakning och balansera i sina tillståndsprocesser.

Vi står till förfogande för ytterligare information och diskussioner.

Med vänlig hälsning

Fredrik Kämpfe, branschchef Flyg

Victoria Barrsäter, Näringspolitisk expert

Transportföretagen